

אברהם יוסף שטיבל

ניו יורק, 17 (מיוחד ל"דבר"), אברהם יוסף שטיבל מת כגן אחמול. ליתו היום.

טן, שפינוזה, ריבו ועוד), ליד ספרות העולם השקיע הוא רוב עמל וסידרה בתוצאת ספרי מקור (לומנים של ברגר, בודיצ'בי סקי, עגנון, קבק, קמחי, ראובני, א. שטיינמן), אם בספרים מיוחדים זאם בקבצי "התקופה" ו"סקל"ט" וספרי מדע ישראל מקוריים ומתורגמים (ד. גימק, י. קלצקין, י. קלוזנר, הרגום יוסף בן סתתיה, שירת ישראל לאברהם פנן עזרא ועוד). לימים בא המשבר והוא נאלץ להפסיק פעולתו המבורכת. חידוש ההוצאה במרלין בתרפ"ח (בראשות של ש. שטרנקהובסקי וב"צ כץ) לא הציל בהרבה את המצב. בשנים האחרונות ישב באמריקה, ומה ישמת הלב לשמועה, שהוא התאושש וחידש את הוצאת הספרים שלו — אם גם בקנה מידה קטן, זה עתה נתקבל לכאן כרך "תקופת" המתחדשת (ל—לי"א) וכן מחזה היסטורי של סופר גרמני מלפני שנים רבות שהוא גילה אותו ("בידיניקה" לקארל די האז) ואף כתב במבואו כמה עמודים מרעידים ביותר.

נסתלק האיש שסימל בימינו את החיבה לספר העברי, הספרות העברית ואחרון אחרון — את התמיכה והסעד ליוצר העברי. ראשית זיקתו לספרות העברית היו תה למעורר של י. ה. בדנר, אולם פעור לתו התחילה במוצאי המלחמה הקודמת, עת שיחק לו מזל מסחרו היה לאמיד שלרשותו מיליונים. כל רכושו העמיד לרשות הספרות העברית וזהו אסף בימים ההם את חשובי הסופרים העברים וקשר אותם להוצאת הספרים שלו. שטיבל השקיע בהוצאה זו כשני מיליון דולר והעניק תוך כך את מיטב היצירות העבריות במקור ובתרגום. תנופה כזו, וקת איכות וכמות, טרם ידעה הספרות העברית עד הימים ההם. סגמתו בהוצאה היתה — מיטב היצירה המקורית והלועזית בלבוש עברי. בזכותו קמו לנו לנחלה הספרות הקלסית של ספרות העולם, הן בספרות יפה (רומן רולן, ל. טולסטוי, טש. דיקנס, טורגנייב, מופסן, ביידון, פלובר, שנקביץ, צ'יחוב, ויילד דווק לונדון, אדם מיצקביץ ועוד), והן בתחומי המסה והעיון (לנגה, וינובלנד, אפלטון,

בעוד הוא סודה עתה לאסוף את מיוצרי כתביו עצמו והנה הגיעה הדיעה על פטירתו.